

Vårt fosterland och vår kristna tro : Föredrag

Eklund, J. A.,

73 H Br.

National Library
of Sweden

Paul
Estlin
(Br)

Vårt fosterland och vår kristna tro

Höredrag i Jakobs kyrka i Stockholm

den 2 mars 1912

af

J. H. Eklund

Pris 10 öre.

STOCKHOLM

A. B. SV. KYRKANS DIAKONISTYRELSES BOKFÖRLAG

1912

Kungl. biblioteket

0 0000 000077709

Vårt fosterland och vår kristna tro.

Föredrag i Jakobs kyrka i Stockholm den 2 mars
af biskop *J. A. Eklund*.

Det var detta ämne, som föreslogs för denna stund, när Sällskapet för kyrklig själavård uttalade önskan om ett föredrag. Så var det också ett ungdomsförbund, som önskade vara med i afton — ett förbund af gymnasister, som känna sig vilja deltaga i den svenska ungdomens vaknande sträfvan att på kristlig och fosterländsk grund söka sin bildnings bästa insats och sitt personliga lufs fäste. Och i ämnet är det intet, som icke kan förena ung med gammal; förvisso skola ej heller de äldre taga illa upp, om något säges med direkt hänsyn till vår studerande kristna ungdom om trons och fosterlandskärlekens inbördes förhållande.

Jag hade nyligen ett litet välment tidsningsblad i mina händer, där det talades om, att fosterlandskärleken är något så heligt och fint, att man knappt får tala om den, emedan man då profanerar den. Vanlig är ju också *det* slags finhetskraf, som förklarar den kristna tron vara alltför spröd

och alltför ömtålig att tagas fram i öppen bekännelse. Och än vanligare är det måhända att påstå, att man icke skall tala om dem begge på samma gång: det är att blanda ihop religion och politik, att röra ihop andliga och världsliga ting.

Det där bry vi oss inte om. Det är inte historiskt sant, om man framställer saken så, som hade ej trons män varit fosterlandets på samma gång. Från profeterna i gamla tider till den tid, då Luther talade till den tyska nationen, och till den dag i dag är har det varit deras sjäflklara kallelse, som bekänt sig tro på Gud, att tala rent språk både i andliga och jordiska ting. Gud råder i begge sfärerna. Och det finns inga skarpa gränser mellan det ena och det andra af tillvarons områden. Vi ämna därför allt framgent öppet och fritt, manligt och klart säga ut hvad vi anse vara Guds mening med Sveriges folk.

Jag vill denna gång icke dröja vid hvad Skriften och den förflutna historien säga om Gud och folken. Jag ville nu snarare se framåt och söka taga fasta på hvad det kan finnas för samband mellan vårt fosterlands framtida lif och vårt lif såsom kristna människor.

Och jag ville såsom ett uttryck för hvad kristendomen är blott hänvisa till Pauli ord om de tre ting, som förblifva: »Nu förblifva tro, hopp, kärlek, dessa tre». Och om dem skulle jag kunna säga: Vi böra sätta vår på samma gång kristna och fosterländska uppgift däri, att vi söka ingjuta i Sveriges lif *enande tro, skapande kärlek, lefvande hopp*. Icke minst vår kristligt och fosterländskt

vaknande ungdom borde lefva sitt lif under detta tecken: enande tro, skapande kärlek, lefvande hopp.

Enande tro! Det är icke svårt att se, att vi behöfva med största ifver se efter det, som *enar* Sveriges folk, så att det verkligen blir ett folk.

Det är så underligt, när man tänker på Sveriges inbyggare: de ha, tyckes det, alla möjliga naturliga och historiska förutsättningar för att bilda en lefvande enhet; men i verkligheten ser söndringslustan ut att vara obotlig. Sveriges folk är, med försvinnande undantag, af en ras, en stam: af germanerstammens ädlaste blod. Det har praktiskt taget ett språk. Det klyfves icke, såsom många andra folk, af djupgående olikhet i religiös bekännelse, såsom romersk och protestantisk bekännelse. De historiska minnena äro i stort sedt gemensamma; sedan ett fjärdedels årtusende, efter Roskildefreden, äro de så godt som helt gemensamma.

Och ändå är det som vore Sverige — jag höll på att säga minst tre folk. Ett folk af arbetande hundratusental betraktar sig som ett folk för sig med sin egen folkvilja. Allmogefolket är också något nästan för sig. Och begge tala om en öfverklass, som de knappt vilja räkna med bland folket utan mera som ett slags främmande herrefolk, som visst hälst borde drifvas ut. Men det är icke blott dessa söndrande gränser det gäller. Vi göra söndrande gräns af nästan alla lifvets frågor. Politik söndrar, penningen söndrar, bostadsplats i stad eller på land söndrar, bildningen sönd-

rar, olika yrken och olika grader i de olika yrkena söndra, de olika facken, de olika åldrarna — lärare mot präst, de unga prästernas förening mot de äldre prästernas förening o. s. v. o. s. v. i all oändlighet. Och det är som vore det i Sveriges land nästan det bästa och duktigaste man kan hitta på, om man kan få en ny anledning att söndra och bryta isär hem och kyrka, stad och stat.

Hur skall det hjälpas — om det finns någon hjälp? Jag vet inte mer än *ett* sätt. Och det vore, om vi i vårt lifs innersta, med vårt hjärtas och vår själs djupaste håg och drift blefve lyftade *öfver* allt detta som söndrar.

Finns det något sådant? Finns det ett lif, som ligger innanför eller ofvanför det söndrandes hela sfär? Ja — men jag vet bara ett. Och det är lifvet med lefvande Gud. Kommer jag dit — ja, därmed försvinna ingalunda olikheterna i tillvaron; icke ens de olika meningarna och icke ens striden mellan de olika meningarna bli utplånade. Men allt kommer att få en ny belysning — så att säga inför Fridens Gud och inför hans ansikte. Det är något i yttre mening symboliskt för detta, att kyrkans rum är ett stilla fridens rum. Men i innerligare mening är det så, att kyrkan, det lefvande samfundet, byggdt icke af stenar utan af människosjälar, är det rum i andelivets värld, där det kan bli något af den kristna trons enande frid. Men upp i denna Kristi osynliga och dock kraftigt byggda helgedom skola vi kristna draga vårt folks nöd och synd och sorg och fröjd och kallelse med oss i trons bön inför Gud. Ena-

de i kristlig tro och enade i innerlig samkänsla med vårt folk skola vi bilda en levande makt, som förbinder, åter och åter, Sveriges folk med Gud i Guds kyrka. Därinne skola vi själfva bo — då blir det en möjlighet för oss själfva att icke öfverväldigas af söndringsmakterna. Vi komma att midt i arbetet för vårt folk, hvar det nu sker, hafva i vår andes inre rum en makt, som dämpar striden — fridens ande från Gud. Det kunde på den vägen, hos flera och flera, bli något af det gamla: Vi hafva alla en Gud. Och i samma mån blir det ovillkorligen något af detta andra: Sverige en man. På den vägen kunna vi kraftigare och innerligare än på något annat sätt lyfta fosterlandets tanke, Sveriges tanke och Sveriges lif, ofvanför den sfär, där söndringsmakterna råda, så att fosterlandet komme »öfver partierna».

Jag skulle vilja säga: framför allt du unge — tänk på denna enande tro!

Det är så mycket, som just de unga borde kunna göra här. De äro ännu icke så uppretade, så bittra, så nervöst utslitna i striderna som de äldre af släktet, som slagits i kanske trettio och fyrtio år. Den unge är mjukare, ännu icke så tillhårdnad. Det går lättare förbi, om han såras. Och — ja, jag tänkte på skolbänkarne i våra gymnasiers klassrum. Ätminstone ute i landet sutto vi från alla stånd såsom knäkamrater, torparbarnet bredvid generalens son — framför honom kanske. Där sitta blifvande präster, läkare, professorer, statsmän — och de äro Sveriges barn och skolans barn. Det

borde af deras vänskap, som ofta blir vänskap för lifvet, bli en enande makt; och det blir så, om Kristus finge fatt på dem.

Jag har sett de skönaste exempel på Kristi andes makt att ena. Där var kanske på ungdomsmötet första aftonen knappt två och två, som kände hvarandra. Och det kändes så främmande, och de blyga bondbarnen sågo på hvarandra. Men nästa afton? Ansiktena lyste mot hvarandra. Hvarför? Man hade mötts inför Gud i sång och bön och samtal — och kanske god och barnaglad lek. Och det blef enhet mellan studenten och allmogeynglingen, mellan Norrlands och Blekinges söner. Och aldrig glömmes Finnskogagossen, när Smålandsbarnet stod upp och bekände Kristus — väl inte vi andra heller. —

Eller som fabriksarbeterskan sade till studentskan: »Jag har aldrig sett några hålla af hvarandra som Ni». Hvarför? Det är Kristus, som tvinnar de gamla trådarne, brödrakärlekens gamla trådar, som t. o. m. hedningen i det gamla romarriket såg, när han sade: »Se, huru de älska hvarandra!»

Enande tro! Och kärlek! Jag är redan inne på kärleken. Jag sade: *skapande kärlek!*

Hvarför detta ord: *skapande*?

Äfven det i motsats mot hvad som är gällande visdom eller, som jag hellre skulle vilja säga, gällande dårskap i Sveriges land.

Om det är något, som under långa tider, jag tror i viss mån i alla tider, men kanske allrämest ifrån den s. k. frihetstiden, varit likasom höjdpunkten af svensk politik och svensk skicklighet, så är det att för sin

del komma åt det som är och att slåss om det som finns, så länge krafterna stå bi. Det kunde belysas med tusen olika exempel. I gamla tider processade man om gård och grund — släkter kunde slåss om gårdarne i hundraåriga processer, kanske tills de blefvo utfattiga bägge två. Det låg kanske den härligaste odlingsbara myrmark bakom nästa berg — men att odla den marcken, när det fanns annan att slåss om, det kunde inte falla någondera in. Och likadant bland den allmoge, där man lever enligt melodien: »Jan Ersa, Per Persa, de höllo aldrig fred.» Under vår frihetstid slogos hattar och mössor i nära femtio år om makten och rätten att bestämma öfver Sveriges ämbeten och privilegier och mutorna från Ryssland och Frankrike och England, och de hade väl så gjort till Sveriges dödsdag, om icke en behjärtad kung slagit in den riksfarliga riksdagen i historiens gråpapper och lagt undan den för ett par tiotal år. Och än i dag: Aldrig är det så lifligt i vetenskapens värld, som när man slåss om t. ex. en professorsplats.

Vid ämbetsverkens dörrar trängas kanske de unga för att få renskrifva i många år och till sist få ett hjälpligt nödröd — under det gårdarne ligga för fäfot och handeln går illa och folket ute i bygderna försummas af brist på andligen ledande kraft. Och i socialt afseende! Man har inbillat folket, att det finnes i Sverige högar af guld, om man bara kunde komma åt dem. Och kunde man, skulle man använda statsmaktens hela maskineri för att komma åt

det, som finnes — något som egentligen bara skulle göra ena fattiglappar af allihop. Men det är klart: så länge det finnes en tåga energi i en svensk människas själ, så förmår ingen slita den ur den stridande afundens våld, där enhvar söker sitt. Och hatet växer och växer, och afunden gror och växer och mognar och blir grön och gul. Och hela lifvet blir odrägligt till slut och det talas om olust och leda, växande lifsleda och arbetsleda i Sveriges land.

Hur skola vi göra, om vi vilja vara kristna svenska män, kristna svenska kvinnor?

Gå ut i folket och i hänsynslöst gifvande arbete skapa, skapa, skapa nya värden.

Det är då det otacksammaste man kan göra! Det finns då inte enfaldigare till än att tro, att man skall vinna någon tacksamhet genom att åstadkomma någonting i Sveriges land.

Kan hända det. Men jag frågar inte hvad som är klokt eller hvad som ger lön, eller hvad som ger tacksamhet ifrån människor. Utan jag frågar efter hvad som är kristligt. Och — frågar: hvad hade Kristus för tack af sitt folk? Han, som sade: Människosonen är icke kommen för att låta tjäna sig utan för att tjäna och gifva sitt lif — —?

Det gäller att proklamera, jag vill icke säga det hänsynslösa gifvandet, ty det är en mycket tvetydig sak, men det hänsynslösa skapandet af nya värden. Det oupphörligen proklamerade gifvandet — ja, det är ju klart att däri kan ligga mycket, som skapar, främjar, stöder lifvet och kraften i människa och samfund. Men mycket af

gifvandet är icke skapande utan deprimerande. Och till stor del flyttar det bara på värdena från en punkt till en annan. *Den* gör vida mera väl, som skapar ett nytt, ett värde, som förut inte fanns.

Hvad är nytt värde? Det omfattar en oändlighet af olika ting. Jag kan tänka på det allra enklaste först. Hvarenda husmor, hvarenda tjänande ung människa, som lagar ett mål stärkande näring, skapar ett nytt värde: ett värde, som omsätter sig i ökad muskelkraft eller ökad förmåga af tankearbete, ökad hemkärlek och ökad samfundstrefnad. En obetydlighet säger du kanske och rycker på axlarna — en obetydlighet, när det är fråga om sådana stora ting som kristen kärlek och vårt stora svenska fosterland. Men den som t. ex. såsom läkare eller militär har att göra med vårt delvis dekaderade folk — han vet, att det inte är små ting. Det finns oerhördt många kvinnor, som hvarken vilja laga mat eller kunna laga mat eller vilja lära sig att laga mat. Och därför finns det människor, tätt med människor, i vårt land, som aldrig kunna äta lagad mat — för att nu inte tala om att det finns kaffefödda ynglingar om femton år, som inte kunna äta ett stycke hårdt bröd, och tandlösa beväringkandidater, som inte duga att öfva till vårt lands försvar och knappt duga till något annat heller. — Allt, som kan i minsta mån bringa fram ett bättre släkte människor i Sveriges land, det är ett skapande verk till godo för vårt folk.

Den unge förstår mig nog, om jag sä-

ger: det är fint att så skapa något. Jag behöfver ett spadskaft. Skall jag gräla mig till den spaden, som bror fick? Åh nej, det gör jag inte. Då är det ju bättre, att jag ber far om en slant. Ja — men det skapar ingenting annat än ett litet tomrum i fars pung. Nej, stiligare än att rycka ifrån bror eller tigga ifrån far — det är det tredje: jag gör mitt spadskaft själf.

Nyss såg jag en fabrik, där man gjorde skaft. Det var inte bara spadskaft. Det var handtag till svenska plogar. Och det var allehanda förträffliga stycken till svenska skördemaskiner. Och det som slog an på mig var det, att fabrikören hade hittat på att göra bitarna så fort och så knepigt, att han kunde åstadkomma skördemaskinerna för ett så billigt pris, att han kan täfla i Ryssland med Amerikas bästa firmor och — att han kan ge bröd åt hundratal svenska män och svenska hem hvarenda dag år ut och år in.

Sådant är att *skapa nya värden*. Den kloke mannens tanke skapar nya värden år ut och år in.

Jag sade något om bättre människor i Sveriges land. Och detta är det dyrbaraste af allt: människolifvet själf, i dess sunda, rena, friska, manliga och kvinnliga, ungdomliga och segt uthålliga kraft. Därför finns det ingenting, som är mera skapande än moders kall och fostrande faders arbetande kärlek. Hvarje tanke som lyfter, hvarje viljeimpuls som förädlar, hvarje rent glädjeämne som stärker — allt sådant är nya värden.

Äfven här kan jag inte låta bli att

tänka på de unga. Den unga människan, som sitter på en skolbänk, kan ju fråga: Hvad kan jag sätta in för nytt i tillvaron, i lifvet, i Sveriges lif? Den kria jag skrifver, den teckning jag ritar — ja, det är inte mycket värdt. Nej, men du håller på med att fritt dana dig själf: du själf är det värde, det gäller — du och din själ och din kraft och din duglighet för ett kommande lif. Och icke bara *dig* gäller det. Det sitter en kamrat bredvid. Allt hvad du gör för att lyfta, höja, hjälpa, värna kamraten bredvid är att öka sjäslifvets växande kapital i vårt folk. Den som vet, hvad kamratlif betyder i ungdomens år, han vet, att det kanske är på skolans bänkar, i föreningslifvets gärningar, som det danas fram människor med ledande kraft. Och — jag vet ingenting vårt folk behöfver så väl för sitt lif som människor med ledande kraft. Det är icke den veka, mjäkiga typen, som är rädd om sig själf och rädd att gripa in, vi behöfva. Snarare kärf, sträf, stark kärlek — frisk och sund som vintervinden öfver snön eller saltskummet öfver vågen. Sådant, som blåser bort det mesiga, det pjunkiga, det slappa, det smetiga, det jämrande, det missnöjda. Det behöfde bli skam i Sverige att onödigt jämra sig — och det antingen man är skolpojck eller statsråd. I stället: knoga på och gör din plikt! Släpp till dig! *Det* är kärlek. Att kela och vara kelig, att njuta och smekas, att smickra och smickras — det är inte kärlek.

Om du har läst Sveriges historia, så vet du kanske, att de konungar och ledande

män, som mest älskat vårt folk, haft både hårda ord och hårda näfvar. Och om du ser efter, skall du få se, att det var *de* konungarne Sveriges folk älskade — inte den beskedlige, som smickrade och kröp. Svensken är visserligen ofta en otroligt stor stackare; men det går aldrig ändå riktigt ur honom, att han tycker om den som är karl.

Till det skapande af nya värden jag menar, skulle kunna räknas mångfaldiga ting. Dit hör skapandet af god sed och god lag och god laglydnad. Det skall den unge vara med om.

Det innersta skapandet — det är Guds verk. Men just därför blir den, som i tro på Gud och i kärlek skapar nya värden, en verklig medarbetare med Gud. Det säger aposteln: Vi äro Guds medarbetare.

Och jag skulle vilja därom säga än en sak: Arbetar man med Gud, så är det inte lönlöst, inte hopplöst.

Därmed är jag inne på det tredje, jag nämnde: hoppet. Vi skola, sade jag, söka gjuta in i Sveriges lif *ett lefvande hopp*. Jag menar ett lefvande hopp för Sveriges framtid. Och jag menar detta så, att vi skola sätta vårt nationella hopp i lefvande förbindelse med vår tro på Gud.

Det gäller för oss kristna människor att komma dit, att vi kunna bekänna: Vi tro, att Gud vill, att Sverige skall få lefva. Vårt fosterlands lif behöfver höjas ifrån det materialistiska och själfviska stadiet upp till det högre, där vi känna, att Sverige lefver inte bara för att äta och dricka och bygga, köpa och sälja och vinna, kroppsligen njuta och kanske gå framåt i vällefnad

och rikedom och yttre makt. Sådant kan inte och får inte den kristne vara nöjd med.

Vi kristna skola själfva hysa och i vårt folk sprida och befästa detta hopp: Sverige har en framtid i Guds rike, och Gud vill för sitt rikets skull, att Sverige skall lefva. Och då menar jag: lefva såsom ett fritt, sig själft styrande folk, med evangelisk tro, med germansk bildning, lag, rätt och sed.

Har Sverige rätt och plikt att försvara detta sitt framtida lif? Du vet nog, att det finns människor, som, åtminstone när det passar sig för deras polemik mot kristendomen, säga oss, att vi kristna ha icke rätt att försvara oss, icke rätt att rusta oss till krig, icke rätt att bedja Gud för krigsmakten till lands och vatten. Man framställer det så, som vore vi skyldiga att hur som helst och när som helst låta utan motstånd döda oss. Och så visar man kanske på Kristus, som lät sig dödas utan motstånd.

Jag kan ju inte närmare gå in på alla dessa frågor. Man skulle kunna kort säga, att den Kristus, de flesta människor på det hållet tala om, är en själfgjord Kristus, nästan utan både kraft och förnuft, en historisk stackare, skapad i det egna belätet af slapphet, ansvarslöshet och tarflighet. Kristus dog på Golgata, på sin kallelse dag — det är sant — men inte när som helst och hur som helst. Han skulle inte låtit sig lönnmördas i en hälväg. Han lät inte Nazarets folk kasta sig utför branten, utan han spände ögonen i den vinkande folkhopen, så att det blef öppen väg. Kristus är vida mera i släkt med Gustaf

Adolf på Lützens dag än med den människa, som dör en den utlevades slöa stråddöd utan ändamål och mening.

Sverige är icke undantaget från möjligheten att få lida den politiska döden. Men den bör inte likna den utlevades och lates stråddöd — icke dens död, som soffer sig till döds eller drömmer sig till döds eller grämer sig till döds eller grälar sig till döds. Den Gud, vi kristna tro på, är alls inte sådan, som nutidsmänniskan vanligen menar. De äro inte veka — den levande Gudens händer. Vår Gud har låtit sitt eget folk Israel undergå politisk döds-kamp och sitta i träldom, och det just den tid, det gjorde den stora insatsen i Guds rike. Greklands folk, som kanske mer än något annat varit det skapande folket i det humana lifvets historia, satt fångtet och ofritt under många århundraden af sitt verksamma lif. Det *kan* hända äfven oss att *sådant* sker. Men då kommer det att ske under svidande nöd; då kommer svärdet att gå igenom vår själ, såsom det var för Maria på Golgata. Och åtminstone hafva vi rätt att bedja en bön, som något liknar den lidandes i Getsemane, bedja folkens Fader att, om det är möjligt, slippa dricka kalken — slippa att blifva ett folk, som tjänar i riket, nedtrampadt i stoftet, blödande, utan ett frihetens hopp.

Så vidt vi nu kunna se, är det vår plikt att försvara vårt lif med alla rättmätiga vapen.

Man talar ofta om folkets och folkens politik som vore det endast fråga om na-

tionell själfviskhet. Och ofta är det ju så. Vi höra från Tyskland åter och åter de hårda Bismareksorden. Vi höra från England millionernas samstämmiga ord: öfvermakt för England på hafven, kosta hvad det kosta vill. Och nekas kan ej, att det är oändligt mycket af den råa makttanken både i ordet och handlingen. Men det är icke *bara det*. England *har* en världshistorisk kallelse; Tyskland har det ock. De äro, trots allt, på olika sätt Guds medarbetare i historiens gärningar.

Och Sverige? — Sverige är, häruppe på germanvärldens flygel och i en af den evangeliska kristendomens äldsta och renaste kyrkogestaltningar, utposten mot halfasien och mot den medeltid, som icke lefvat med i *vårt* andelofs ström sedan Augustini och korstågens tid, den germanska mystikens tid, reformationens tid, det moderna rättssamfundets daningstid och den nya fria forskningens segertid. Allt detta är i sitt djup okänt, om äfven till en viss grad tolererad, där borta på hinsidan det vatten, som på två timmars afstånd skiljer Stockholm från Åland. Därför blir hvarje förlust af hvarje bit af det Sverige, som ännu fritt lever, en förlust för Guds rike och Guds församling och ett steg tillbaka i Guds historia med folken.

Det är bland det mest tragiska som skett, när germandömet och den evangeliska trons planteringar där på andra sidan dödas, utpinas och utödas i långsam kamp. Det är, fast det sker långsamt och i smått, ungefär lika tragiskt som då Asien i gången tid satte upp halfmånen i stället för Sofiakyrkans

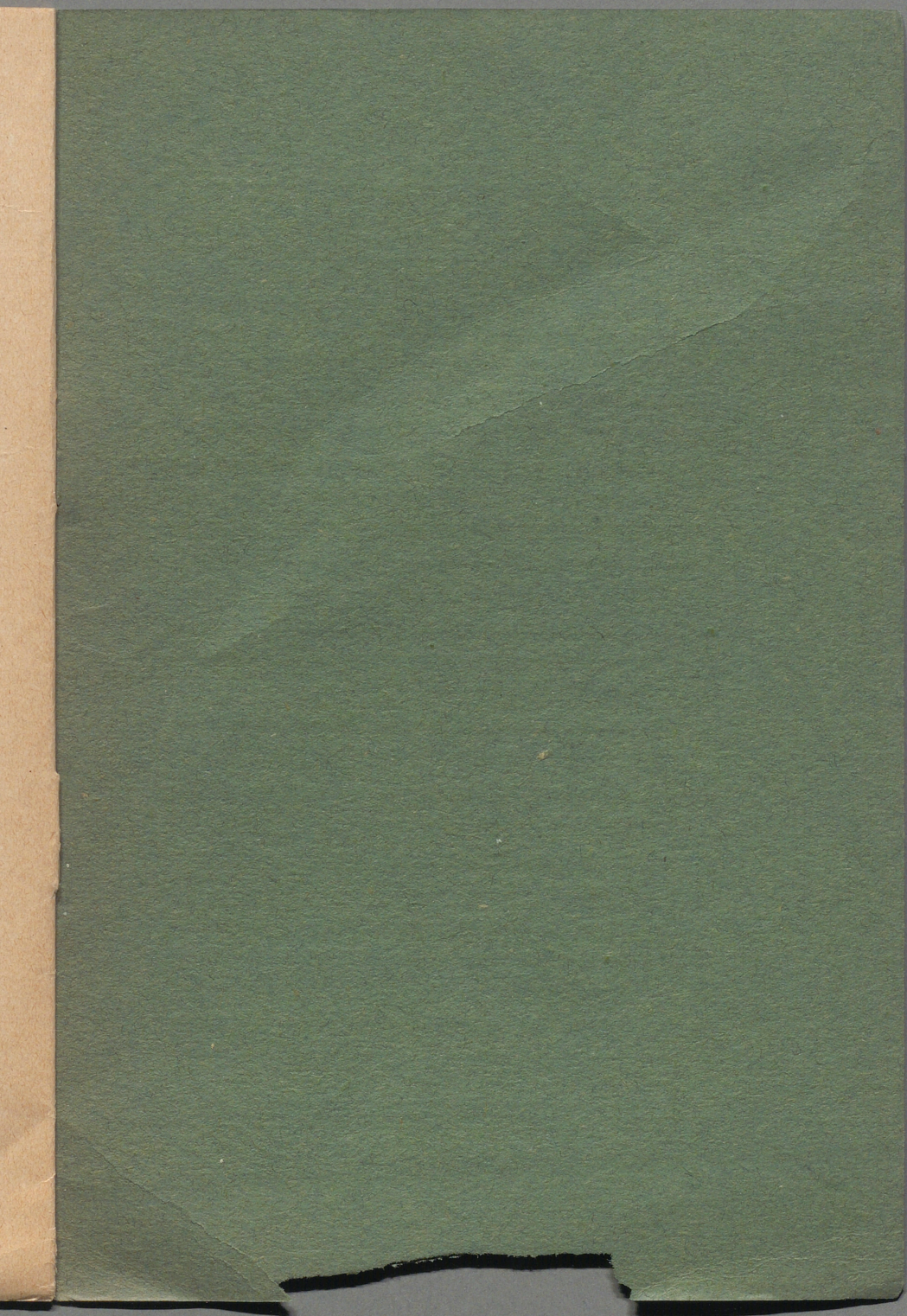
kors och ruinerade de kyrkor, där Origenes. Augustinus och Prudentius dyrkat Gud. Det är icke retorisk konst, när Bertel Gripenberg sjunger om skotten, som lönnmörda förposterna i Finlands natt. Det får ej gå så med våra fäders barn. Det får ej gå så med kyrkan, där Olaus Petri sjöng evangelisk psalm, och rummet, där Gustaf Adolfs stoft sofver »under kyrkohällen», att de komma under annat vapen än de tre kronornas eller under en annan fana än den, där korset står tecknad på sin himmelsblå grund. Jag säger ingenting särskildt till de unga mer än detta: red dig att i tro, kärlek och hopp lefva för Sveriges fria framtida lif!

Sverige har icke rätt att *dö* — det har kristen plikt att lefva.

Och — jag kommer tillbaka till början: skall ett folk lefva, så behöfver det dessa tre ting, de tre som förblifva: tro, kärlek, hopp; enande tro, skapande kärlek, lefvande hopp.

Icke minst lefvande hopp. Hoppet kommer icke på skam. Jag tror, att Sverige får lefva, om det vill lefva — inför lefvande Gud.

När det höjes därute ett: Sverige lefve! — så lägg in däri allt dyrt, som förtjänar att heta Sveriges lif. Då blir ditt hyllningsrop icke ett tomt skri, eller en död form eller ett uttryck för rå själfviskhet — då blir det snarast och innerst mera likt en stilla bön till historiens och folkens Gud: Gud låt Sverige lefva! Fader i himmelen, låt ditt folk lefva i ditt rike på jorden!

*Genom hvarje bokhandel
erhållas:*

Morgon och afton. Sångar i bearbetning af Biskop J. A. Eklund. Pris kart. kr. 1—

Jesus sade: 40 betraktelser för konfirmander af H. Örtenblad. Pris häft. 0,35, inb. 0,60.

Föd mina lamm! En söndagsbok för föräldrar, lärare och barnavårdare af H. Örtenblad. 4:de häftet. Pris kr. 0,40.

Psalmboksförslag 1911. 2:dra uppl. Pris häft. 3,50, inb. 4,75.

Vittnesbörd ur vår kyrkas historia om splittring och samling af H. Lundström. Pris 20 öre.

I Herrens hus. Ett ord till Sveriges ungdom af C. Fr. Lundin. 2:dra uppl. Pris 25 öre.

J. A. I. Sundelin, en minnesteckning af Klas Sundelin. Pris 0,75.

Psalmboken hemma hos Er, af S. Gabrielsson. Pris 20 öre.

Vår kyrka från början af 20:de årh. periodvis skildrad, utg. af N. Lövgren o. E. Rodhe. Pris kr. 4,50.

Skriftetal af hofpredikanten C. H. Bergman. Häft. 1,75, kart. 2:—, inb. 2,75.

A.-B. Sv. Kyrkans Diakonistyrelsens Bokförlag.

Smålandsgatan 31 A, STOCKHOLM.